

Dybvad-udvalgets rapport: Otte anbefalinger til et bedre samspil mellem politikere, embedsværk og medier

En ny rapport fra Dybvad-udvalget om samspillet mellem Folketing, regering, embedsværk og medier indeholder en række konkrete anbefalinger til, hvordan dette samspil kan styrkes. Vi sætter fokus på anbefalingerne set ud fra et kommunalt perspektiv.

I januar 2022 nedsatte Djøf et uafhængigt ekspertudvalg med tidligere departementschef i Statsministeriet Karsten Dybvad som formand, som har haft til opgave at undersøge, hvordan samarbejdet mellem folketingspolitikere, ministre, embedsværket og medier kan understøttes. Rapporten blev offentliggjort i marts 2023.

Otte anbefalinger til et styrket samarbejde i centraladministrationen

Dybvad-udvalget har identificeret otte problemstillinger, som udvalgets anbefalinger skal bidrage til at løse. Udvalget har som nævnt alene haft fokus på forhold i centraladministrationen. Nogle af anbefalingerne kan dog – i hvert fald delvist – overføres som principper for samarbejdet mellem politikere, embedsmænd og medier i kommunerne.

Det kommunale perspektiv

Udvalget anbefaler, at der etableres en formaliseret ordning i ministerierne,

hvor der i visse beslutningsager foretages en skriftlig juridisk vurdering af beslutningens lovlighed, inden beslutningen udmeldes. Anbefalingen skal bidrage til at sikre, at sager som minksagen undgås. Denne anbefaling vil kunne overføres til kommunerne – eventuelt for visse typer beslutninger, da samme hensyn til at sikre beslutningers lovlighed gør sig gældende for de beslutninger, som bliver truffet af kommunerne.

Udvalget kommer også med anbefalinger til, hvordan rammerne for ministres brug af sociale medier og embedsværkets bistand hertil kan blive mere klare. Fx anbefaler udvalget, at der skal kunne skelnes klart mellem profiler, der føres af et ministerium, og ministres private profiler. Der skal desuden være særlig opmærksomhed på princippet om partipolitisk neutralitet ved embedsværkets bistand til opslag på ministres private profiler. Brugen af sociale medier er

også stigende i kommunerne. Anbefalingerne vil derfor være relevante for kommunerne at skele til i relation til fx borgmestres kommunikation til offentligheden ved brug af sociale medier, herunder embedsværkets bistand hertil.

Udvalget har desuden identificeret, at der ifølge embedsværket fra politisk side er en stigende efterspørgsel på politisk-taktisk rådgivning, og at der i praksis kan være udfordringer med grænserne mellem den indholdsmæssige rådgivning og den politisk-taktiske rådgivning. En af anbefalingerne, som kommunerne vil kunne gøre brug af, er, at det øverste ledelseslag i formidlingen af værdier i organisationen fastholder tydelig fokus på alle aspekter af "Kodex VII" (i kommunerne: KL's kodeks for forvaltningens rådgivning fra 2016).

Baggrunden for Dybvad-udvalget

Nedsættelsen af Dybvad-udvalget skal ses i lyset af, at der i de seneste år har været en række sager, som har givet anledning til fornyet debat om bl.a. grænserne for embedsværkets rådgivning og beslutningsprocesserne i centraladministrationen. Det drejer sig fx om instruksagen, minksagen og sagen om Forsvarets Efterretningstjeneste.

Dybvad-udvalgets arbejde har taget afsæt i tidligere undersøgelser om samme emne, herunder senest Bo Smith-udvalgets rapport fra 2015. I foråret 2014 nedsatte Djøf derfor Bo Smith-udvalget, som gennemførte en omfattende undersøgelse af samspillet mellem politikere og embedsmænd, herunder med fokus på embedsmænds rådgivning af politikere i både centraladministrationen, kommunerne og regionerne.

Rikke Søgaard Berth
Partner, advokat
rsb@horten.dk

Anne Louise Ellingsø
Advokatfuldmægtig
ael@horten.dk